

[Undervisningsministeren.]

trin af de længerevarende uddannelser. Jeg kan således nævne, at ved fordelingen af midler fra fonden i skoleåret 1962-63 udgjorde ansøgninger fra elever på 1. årstrin ved Københavns universitet 46 pct. af samtlige ansøgere ved universitetet. Ca. to tredjedele af de fra studerende ved Københavns universitet fremkomne ansøgninger stammede fra 1. dels studerende, uanset at 2. og 3. dels studier strækker sig over et længere åremål end 1. dels studiet.

Uanset at der vel i og for sig ikke er tale om, at elever i de yngste aldersklasser udelukkende skal have tildelt støtte i form af stipendier, må man af det nævnte forhold dog drage den slutning, at den for tiden meget særprægede aldersfordeling for elever inden for de videre uddannelser taler for, at en væsentlig andel af den støtte, der ydes gennem fonden, må ydes i form af stipendier.

Man må herunder også erindre, at formålet med den støtte, der ydes, er at sikre, at enhver egnet kan få den uddannelse, han måtte ønske, uanset egne eller hjemmenes økonomiske forhold. I denne forbindelse spiller det en rolle — og det gælder ikke mindst for studerende, der stammer fra mindrebemidlede hjem — at man ikke for at gennemgå et studium må forudse at skulle pådrage sig en lånebyrde af helt urimeligt omfang.

På den anden side må man erindre sig, at de lån, der er tale om, ydes på meget favorable vilkår. Der er tale om rentefri lån, som skal afdrages over en 10 års periode, der først påbegyndes efter, at den pågældende uddannelse er gennemgået. Det er et forhold, som de studerende måske ikke altid er tilstrækkelig opmærksomme på, når de står over for at skulle vælge mellem støtte i form af disse lån eller at finansiere deres studium helt eller delvis ved arbejde i studietiden.

Som det vil erindres, udtalte jeg under forårets drøftelser vedrørende støtten til den studerende ungdom forståelse for den tanke, at en forøgelse af fondens midler fortrinvis skulle ske af den del, der ydes som lån. I statsministerens åbningstale i år blev der givet udtryk for en lignende tankegang.

Jeg må imidlertid erkende, at de undersøgelser, der må være forudsætningen for en gennemgribende ændring af denne lovgivning, endnu ikke har kunnet gennemføres — jeg har netop fået en bevilling til en sådan undersøgelse — og derfor indeholder det nu fremsatte lovforslag forhøjelse både af beløbet til lån og af beløbet til stipendier, omend forøgelsen er størst, for så vidt angår beløbet til lån. Forøgelsen med 35 mill. kr. tager sigte på finansåret 1964-65; man har dog fundet det rimeligt at foreslå en forhøjelse for indeværende finansår på 10 mill. kr., der tænkes fordelt med 5 mill. kr. til stipendier og 5 mill. kr. til lån.

Som det vil være det høje ting bekendt, møder man ofte kritik af fondens fordeling af støtten. Vi har tidligere i det høje ting drøftet denne kritik. Jeg har ved disse lejligheder understreget, at fonden og de under denne nedsatte stipendienævn er stillet over for en meget vanskelig opgave.

Det er for det første en vanskelighed, at fonden har måttet fordele et fast årligt beløb med en på forhånd fastlagt opdeling i lånemidler og stipendiemidler til uddannelsesområder, inden for hvilke elevtallet har været stærkt stigende. Der har inden for fondens område fundet en stigning sted på over 40 pct. i elevtallene, siden vi sidst reviderede loven om ungdommens uddannelsesfond. Tilmed har denne stigning i elevtallene været uensartet fra uddannelsesområde til uddannelsesområde. En yderligere vanskelighed er, at elevernes økonomiske trang stiller sig forskellig ikke blot fra uddannelsesområde til uddannelsesområde, men inden for det enkelte uddannelsesområde også fra uddannelsessted til uddannelsessted. Jeg kan således nævne, at der inden for seminarieområdet kan peges på steder, hvis elever har en langt større økonomisk trang end eleverne inden for andre seminarier. Alle disse forhold skal vurderes af fondens bestyrelse og de under fonden nedsatte centralnævn og stipendienævn, hvoraf nogle har ganske få elever inden for deres område og andre — som universiteterne og de højere læreanstalter — adskillige hundrede for ikke at sige tusinde elever, der ansøger om støtte.

Jeg tror, at alle, der har ansvar for fordelingen af fondens midler, gør sig de